

نون والقلم

" العلم مقرون بالعمل فمن علم عمل والعمل يهتف بالعمل فان اجابه و الا ارتحل عنه "

حضرت علی (ع) می فرمایند: علم با عمل بستگی دارد هر که دانست بهتر عمل کرد. دانش (علم) کار را صدا می کند اگر پاسخ داد، دانش توسعه پیدا می کند و می ماند وگرنه کوچ می کند و می رود.

دانشگاه جامع علمی کاربردی تنها متولی نظام آموزش عالی علمی کاربردی است که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می شود. هدف دانشگاه جامع فراهم آوردن موجباتی است که مشارکت سازمان ها و دستگاههای اجرایی دولتی و غیر دولتی را برای آموزش نیروی انسانی متخصص و مورد نیاز بخش های مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور ممکن سازد، به نحوی که دانش آموختگان بتوانند برای فعالیتی که به آنها محول می شود، دانش و مهارت لازم را کسب نمایند. دانشگاه جامع مسوولیت برنامه ریزی، سازماندهی، پشتیبانی کارشناسی، عملیاتی، اطلاعاتی و سیاستگذاری های کلان و نیز نظارت و ارزشیابی موسسات و مراکز و علمی-کاربردی را بر عهده دارد. موسسات و مراکز آموزش عالی علمی-کاربردی زیر نظر دانشگاه، رکن اجرایی آموزش های علمی-کاربردی و به قصد ارتقای دانش کار و ایجاد مهارت های متناسب با حوزه فعالیت شغلی افراد تشکیل شده است.

پیشینه : آموزش های علمی کاربردی از زمان امیرکبیر که دارالفنون و نه دارالعلوم را ایجاد کرد در کشور ما سابقه دارد. اولین مدارس عالی مهارت آموزی در ایران مدارس فلاحی، تجارت و صنعت نامیده شدند. در دوره نخست تأسیس دانشگاه ها، مراکز آموزش عالی پلی تکنیک، هنرهای عالی نارمک، تکنیکوم نفیسی و مؤسساتی دیگر به وجود آمد. بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، به ویژه پس از دستور بنیانگذار انقلاب اسلامی، حضرت امام خمینی (ره)، مبنی بر انقلاب فرهنگی و عدم تمایل کشورهای پیشرفته به در اختیار قرار دادن فناوری های روز و محدودیت های اقتصادی تحمیل شده در اثر جنگ تحمیلی، نیاز به توسعه و اجرای آموزش های کاربردی الزامی گردید. بنابراین توسعه آموزش هایی که از دو جنبه علمی و کاربردی نیاز کشور را تامین کند در دانشگاهها و رشته های تحصیلی مجدداً مورد نظر مسئولان قرار گرفت. از این رو پرداختن به آموزش های علمی کاربردی و فنی و حرفه ای جزو اولویت های آموزشی کشور طی برنامه اول توسعه تاکنون بوده است. اگر در آموزش های رایج اعتقاد بر این است که فراگیران باید علم و دانش بیاموزند تا در پناه علم و دانش بتوانند کاری انجام دهند یا مسأله را حل کنند و اموری را اداره نمایند، در آموزش های علمی کاربردی ساختار متفاوتی مطرح است، یعنی قبل از اینکه آموختن دانشی مورد نظر باشد، بیشتر انجام کار و یادگیری مهارت مطرح است، یعنی در برنامه آموزش، محوریت و اصالت آموزش بر مهارت یا فناوری خاصی متمرکز است و طرح مسایل علمی نیز در ارتباط با آن معنی پیدا می کند که از این مقوله نیز به خوبی و به میزان نیاز برخوردار است.

اضافه شدن گروه علمی کاربردی به جمع سایر گروه‌های شورای عالی برنامه‌ریزی، تحت عنوان گروه هشتم و همچنین تشکیل شورای عالی آموزش‌های علمی کاربردی در سال ۱۳۶۹ و به دنبال آن تشکیل دانشگاه جامع تکنولوژی (علمی کاربردی) در سال ۱۳۷۱ ذیل وزارت فرهنگ و آموزش عالی وقت و در راستای تربیت نیروی انسانی موردنیاز دستگاه‌های اجرایی و بنگاه‌های اقتصادی به عنوان یک ضرورت در نظام آموزشی کشور اتفاق افتاد. طرح تأسیس دانشگاه جامع علمی - کاربردی (تکنولوژی) به عنوان بازوی اجرایی نظام علمی - کاربردی در نخستین جلسه شورای عالی آموزش‌های علمی - کاربردی در آبان ماه سال ۱۳۷۰ پیش بینی شد و پس از آن، اساسنامه این دانشگاه در مهرماه سال ۱۳۷۱ به تصویب شورای گسترش آموزش عالی رسید

به استناد ماده یک آیین نامه شورای عالی آموزش‌های علمی کاربردی مصوب جلسات ۲۳۴ و ۲۳۷ مورخ ۱۳۶۹/۱۱/۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی، آموزش‌های علمی کاربردی "به آموزش‌هایی اطلاق می شود که به قصد ارتقای دانش افراد و ایجاد مهارت لازم و به فعلیت درآوردن استعدادهای نهفته در ایشان تعلیم داده می شود و دانش آموختگان را برای احراز شغل، حرفه و کسب و کار در مشاغل گوناگون آماده می کند و توانایی آنان را برای انجام کاری که به آنان محول شده است تا سطح مطلوب افزایش می بخشد." هدف از اینگونه آموزش‌ها تربیت افرادی است که در کلیه سطوح برای بخش‌های مختلف: صنعت، کشاورزی و خدمات به آنان نیاز است.

آموزش‌های علمی کاربردی آموزش‌هایی است با ماهیت "چرایی و چگونگی" که در برنامه ریزی مبتنی بر نکات ذیل خواهد بود:

- به کارگیری نظریه‌های علمی و مکتوبات فنی برای رشد توانایی‌های عملی (تعامل بین علم و عمل)
- برقراری هماهنگی و رابطه صحیح میان آموزش و نیازهای شغلی (تعامل بین آموزش و شغل)
- انعطاف پذیر نمودن برنامه‌های آموزشی به تناسب تحولات روز (تعامل بین برنامه و فناوری و تحولات روز)
- آماده سازی تدریجی و مستمر افراد برای اشتغال آنان در حیطه شغلی خاص (تعامل بین آموزش و شغل)
- ایجاد تحول در نظام اشتغال و دستمزد از طریق آموزش مادام العمر (تعامل بین ارتقاء شغل و کسب مهارت جدید)
- نهادینه کردن آموزش در محیط کار و ایجاد زمینه اشتغال مولد (تعامل بین آموزش‌های شغلی و کارآفرینی حرفه ای)

ویژگی های دانشگاه جامع علمی - کاربردی

۱. ستادی بودن
۲. کاربردی بودن آموزش ها
۳. پاسخگوئی به نیازهای تخصصی
۴. بدیع بودن آموزشها
۵. بهنگام کردن آموزش ها
۶. خودگردانی آموزش ها
۷. اتکا به منابع موجود در کشور(مدیریت برمنابع موجود)
۸. حفظ کیفیت آموزش ها در سطح استاندارد

انواع آموزش در نظام مهارت و فناوری:

- آموزش رسمی (مقطع دار)
 - آموزش غیر رسمی (تک یودمان و تک درس) تکمیلی بین سطوح تحصیلی
- مهمترین اصول حاکم بر برنامه های آموزشی:

۱. اصل ارتباط تنگاتنگ با نیازهای مهارتی شغل،
۲. اصل یادگیری در حد تسلط در حداقل زمان،
۳. اصل انعطاف در اجرا و توجه به تفاوت های فردی.

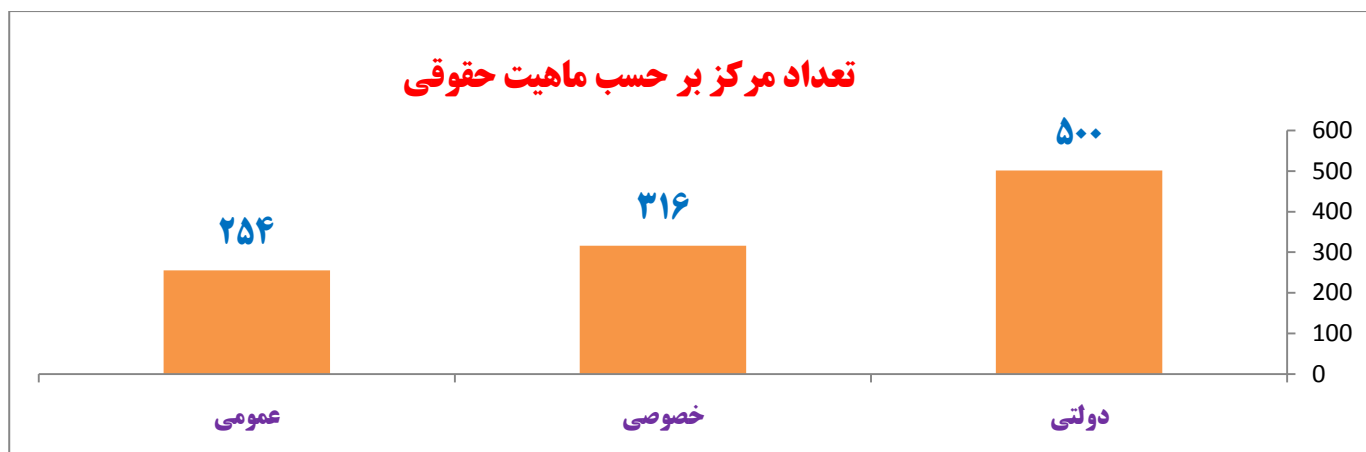
شرح مختصری از وضعیت فعلی دانشگاه جامع علمی کاربردی:

تعداد مراکز آموزش علمی کاربردی

سال	۸۹ و قبل از آن	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵
تعداد مراکز	۶۱۸	۸۵۸	۹۴۳	۹۹۸	۱۰۵۷	۱۰۷۲	۱۰۷۰

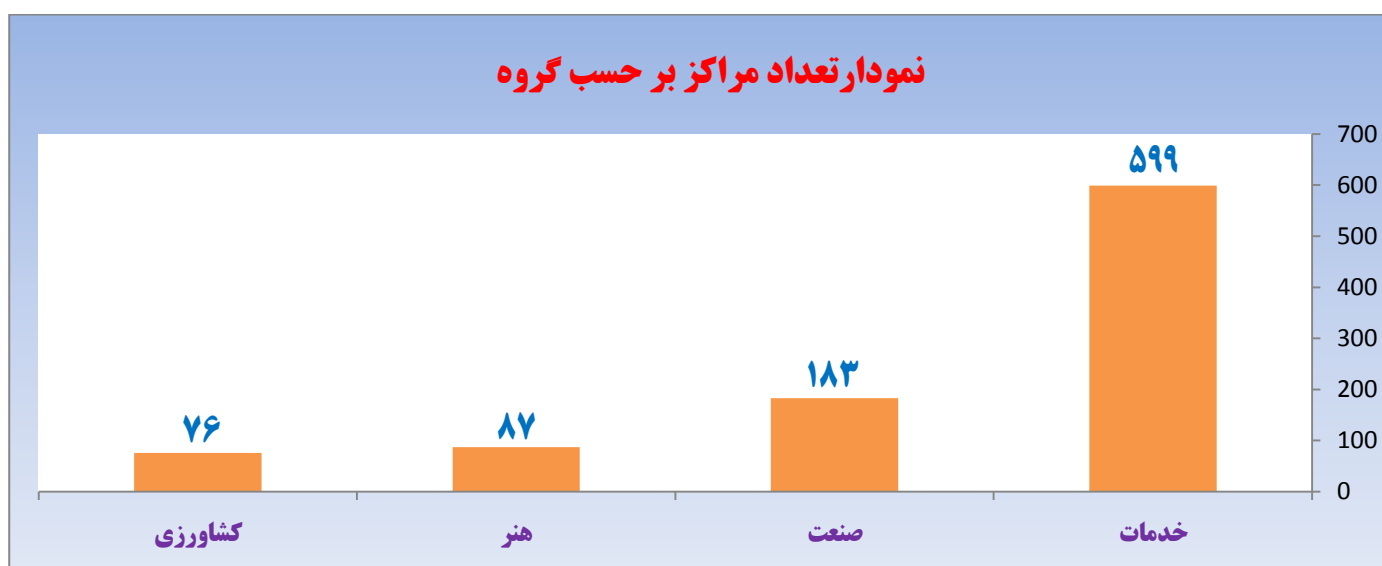
تفکیک مراکز از نظر نوع مالکیت

مراکز	تعداد مراکز	درصد
خصوصی	۳۱۶	۲۹/۵۳
دولتی	۵۰۰	۴۶/۷۳
عمومی	۲۵۴	۲۳/۷۴

تفکیک مراکز از نظر حوزه فعالیت

سال ۹۵		سال ۹۴		سال ۹۳		سال ۸۹ و ماقبل	مراکز حوزه
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد		
۱۹/۳۶	۱۸۳	۱۷	۱۸۶	۱۶/۹	۱۷۹	۹۵	صنعت
۸/۰۵	۷۶	۶/۹	۷۴	۶/۸	۷۲	۵۸	کشاورزی
۹/۲۰	۸۷	۸/۸	۹۵	۹/۴	۱۰۰	۷۴	فرهنگ و هنر
۶۳/۳۹	۵۹۹	۶۶/۸	۷۱۷	۶۶/۹	۷۰۶	۳۹۱	مدیریت و خدمات اجتماعی

وضعیت کنونی مراکز دانشگاه جامع علمی کاربردی

ردیف	نوع مرکز	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵
۱	مراکز هیأت مؤسسی	۸۲	۸۲	۷۷
۲	مراکز وابسته به دانشگاه	۲۳	۲۳	۲۳
۳	مرکز وابسته به ارگانها و دستگاهها	۴۱۳	۲۶۵	۲۵۷
۴	مراکز وابسته به مؤسسات	۵۳۹	۷۰۲	۷۱۳
	جمع	۱۰۵۷	۱۰۷۲	۱۰۷۰

نمودار مراکز دانشگاه جامع علمی کاربردی

تعداد مدرسین دانشگاه جامع علمی کاربردی (مجاز به تدریس) به تفکیک گروه

ردیف	گروه	تعداد مدرس (مجاز به تدریس)	
		سال ۹۴	سال ۹۵
۱	صنعت	۲۷۷۷۱	۱۶۳۸۵
۲	مدیریت و خدمات اجتماعی	۳۳۳۴۰	۱۹۶۷۰
۳	فرهنگ و هنر	۱۸۰۸۵	۱۰۶۷۰
۴	کشاورزی	۵۲۷۱	۳۳۲۸
	جمع	۸۴۴۶۷	۵۰۰۵۳

تعداد مدرسان علمی کاربردی فعال در حال تدریس سال ۹۵ به تفکیک مدرک

خبره	کارشناسی	حوزوی	کارشناسی ارشد	دکتری	جمع
۱۴۳	۲۰۱۳	۳۵۵	۳۱۳۳۰	۲۰۸۵	۳۵۹۲۶

نمودار تعداد مراکز دانشگاه جامع علمی کاربردی به تفکیک استان

تعداد مراکز دانشگاه جامع علمی کاربردی به تفکیک استان

تعداد مرکز	استان	تعداد مرکز	استان
۴۹	فارس	۴۹	آذربایجان شرقی
۲۲	قزوین	۲۸	آذربایجان غربی
۲۱	قم	۲۴	اردبیل
۲۱	کردستان	۴۵	اصفهان
۳۹	کرمان	۳۵	البرز
۲۵	کرمانشاه	۱۵	ایلام
۱۴	کهگیلویه و بویراحمد	۲۰	بوشهر
۲۲	گلستان	۲۰۳	تهران
۳۴	گیلان	۱۵	چهارمحال و بختیاری
۳۴	لرستان	۱۷	خراسان جنوبی
۴۱	مازندران	۶۶	خراسان رضوی
۲۷	مرکزی	۱۳	خراسان شمالی
۲۵	هرمزگان	۴۰	خوزستان
۲۷	همدان	۲۰	زنجان
۲۵	یزد	۲۱	سمنان
۱۰۷۰	جمع	۳۳	سیستان و بلوچستان

تعداد برنامه های مصوب در نظام آموزش مهارت و فناوری

الف. دوره های مقطع دار

مقطع / گروه	صنعت	مدیریت و خدمات اجتماعی	فرهنگ و هنر	کشاورزی	جمع	درصد
کاردانی ناپیوسته	۱۷۳	۱۳۱	۷۱	۵۹	۴۳۴	%۵۴
کارشناسی ناپیوسته	۸۲	۹۱	۹۵	۴۰	۳۰۸	%۳۸
ارشد	۴۵	۱۷	۱	۶	۶۹	%۸
جمع	۳۰۰	۲۳۹	۱۶۷	۱۰۵	۸۱۱	%۱۰۰
درصد	%۳۷	%۲۹	%۲۱	%۱۳	%۱۰۰	

ب. دوره های تکمیلی بین سطوح تحصیلی

(تک پودمان)

نوع / گروه	صنعت	مدیریت و خدمات اجتماعی	فرهنگ و هنر	کشاورزی	جمع
تک پودمان	۱۰۰	۱۶۸	۱۰۶	۷۹	۴۵۳
درصد	%۲۲	%۳۷	%۲۳	%۱۸	%۱۰۰

(تک درس)

نوع / گروه	صنعت	مدیریت و خدمات اجتماعی	فرهنگ و هنر	کشاورزی	جمع
تک درس	۱۱	۵۵	۷۸	۱۵	۱۵۹
درصد	%۸	%۳۴	%۴۹	%۹	%۱۰۰

مؤسسات آموزش عالی علمی کاربردی

ردیف	نام مؤسسه
۱	مؤسسه آموزش عالی علمی کاربردی جهاد کشاورزی
۲	مؤسسه آموزش عالی علمی کاربردی فرهنگ و هنر
۳	مؤسسه آموزش عالی علمی کاربردی جهاد دانشگاهی
۴	مؤسسه آموزش عالی علمی کاربردی هلال ایران
۵	مؤسسه آموزش عالی علمی کاربردی شهید قدوسی (قوه قضائیه)
۶	مؤسسه آموزش عالی علمی کاربردی بهزیستی و تأمین اجتماعی
۷	مؤسسه آموزش عالی علمی کاربردی مهارت (وزارت تعاون، کار و رفاه امور اجتماعی)
۸	مؤسسه آموزش عالی علمی کاربردی میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
۹	مؤسسه آموزش عالی علمی کاربردی صنعت آب و برق (وزارت نیرو)
۱۰	مؤسسه آموزش عالی علمی کاربردی شهرداری تهران
۱۱	مؤسسه آموزش عالی علمی کاربردی مدیریت شهری و روستایی
۱۲	مؤسسه آموزش عالی علمی کاربردی صنعت، معدن و تجارت
۱۳	مؤسسه آموزش عالی علمی کاربردی نیروی انتظامی (ناجا) (در حال تاسیس)
۱۴	مؤسسه آموزش عالی علمی کاربردی وزارت ورزش و جوانان (در حال تاسیس)

آمار دانشجویان دانشگاه جامع علمی کاربردی

آمار دانشجویان دانشگاه جامع علمی کاربردی بر اساس چهار گروه

گروه تحصیلی	تعداد کدرشته محل مصوب	تعداد دانشجویان (نفر)	درصد
صنعت	۴۲۵۸	۱۲۲۳۲۷	۲۹/۰۵
کشاورزی	۵۲۶	۷۱۵۶	۱/۷۰
مدیریت و خدمات اجتماعی	۳۷۱۸	۲۰۱۳۸۶	۴۷/۸۲
فرهنگ و هنر	۲۱۹۹	۹۰۲۶۳	۲۱/۴۳
مجموع	۱۰۷۰۱	۴۲۱۱۳۲	۱۰۰

آمار دانشجویان دانشگاه جامع علمی کاربردی بر اساس مقاطع تحصیلی

درصد	تعداد دانشجو(نفر)	دوره تحصیلی
۱۵/۶۰	۶۵۶۶۶	کاردانی صنعت
۱۳/۳۳	۵۶۱۶۰	کارشناسی صنعت
۰/۱۲	۵۰۱	کارشناسی ارشدصنعت
۰/۹۸	۴۱۱۱	کاردانی کشاورزی
۰/۷	۲۹۴۳	کارشناسی کشاورزی
/۰۲۶	۱۰۲	کارشناسی ارشد کشاورزی
۲۷/۳۲	۱۱۵۰۸۲	کاردانی مدیریت و خدمات اجتماعی
۲۰/۴۳	۸۶۰۵۱	کارشناسی مدیریت و خدمات اجتماعی
۰/۰۶	۲۵۳	کارشناسی ارشدمدیریت و خدمات اجتماعی
۱۱/۱۲	۴۶۸۲۹	کاردانی فرهنگ و هنر
۱۰/۳۱	۴۳۴۱۸	کارشناسی فرهنگ و هنر
۰/۰۰۴	۱۶	کارشناسی ارشد فرهنگ و هنر
۱۰۰	۴۲۱۱۳۲	مجموع
	۲۱۶۷۳	دانشجوی آموزشهای خاص